BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT

Ons kenmerk
Z/502017

Plaats
‘s-Hertogenbosch

op de op 23 maart 2026 ontvangen aanvraag van Waterschap Aa en Maas om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De flora- en fauna-activiteit gaat over de gevolgen ten aanzien van beschermde dier- en/of plantsoorten vanwege de uitbreiding van rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) Den Bosch, uitgevoerd aan de Treurenburg 4, 5221 CD te 's-Hertogenbosch.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Namens dezen,
ValidSigned door 5.1.2e
op 28-10-2026

Teammanager Provincie
Omgevingsdienst Brabant Noord
Dit document is digitaal ondertekend.

Besluit

Onderwerp

Op 23 maart 2026 hebben wij van Waterschap Aa en Maas een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door de uitbreiding van rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) Den Bosch. Deze activiteiten vinden plaats aan Treurenburg 4, 5221 CD te 's-Hertogenbosch.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,

I. aan Waterschap Aa en Maas, Pettelaarpark 70, 5216 PP te 's-Hertogenbosch, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepaling als bedoeld in:
   - artikel 11.54, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de:
     - **boommarter** (*Martes martes*);
     - **steenmarter** (*Martes foina*);
     - **bunzing** (*Mustela putorius*);
     - **hermelijn** (*Mustela erminea*);
     - **wezel** (*Mustela nivalis*);

   voor de periode vanaf de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 31 oktober 2029;

II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag en de aanvullende gegevens, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van dit besluit;

III. aan dit besluit voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';

IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
   - Projectplan flora & fauna Effluentfilter rwzi Den Bosch, Haskoning Nederland B.V., WK_DB_8114NT_ZF-_ME_RO, 19 maart 2026 (hierna: activiteitenplan)
   - Aanvullende gegevens van 14 oktober 2026
   - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
   - Bijlage 2: locaties van de maatregelen
   - Bijlage 3: meldingsformulier start handelingen beschermde soorten (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar
Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit. De verzenddatum is terug te vinden in de kennisgeving.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:
- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:
- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening
Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT **2**

PROCEDURELE OVERWEGINGEN **5**

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN **6**

1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET 6
1.1 *BESCHERMINGSREGIMES* 6
1.2 *OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT* 6
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP 7
2.1 *AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN* 7
2.2 *ONDERZOEK SOORTEN* 7
2.3 *MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN* 8
2.4 *ALTERNATIEVENAFWEGING* 8
2.5 *BELANG VAN DE AANVRAAG* 9
2.6 *MAATREGELEN* 10
2.7 *VOORSCHRIFTEN* 12
2.8 *STAAT VAN INSTANDHOUDING* 13
3. CONCLUSIE 13

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE **14**

BIJLAGE 2. LOCATIES VAN DE MAATREGELEN **15**

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN **17**

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 23 maart 2026 hebben wij van Waterschap Aa en Maas een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 14 oktober 2026 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/502017.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.
De aangevraagde activiteiten gaan over de uitbreiding van rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) Den Bosch. Waterschap Aa en Maas is voornemens om in het kader van het 'Effluentverbetering rwzi Den Bosch'-project nieuwe installaties te bouwen naast het reeds ingerichte terrein van de rwzi van Den Bosch. Daarnaast wordt er ook een ander project uitgevoerd op het terrein van de rwzi, genaamd rwzi DB2.0.

Waterschap Aa en Maas is voornemens om een aanvullende zuiveringsstap in de vorm van een nageschakeld nutriëntenfilter te realiseren waarin stikstof en fosfor worden verwijderd. Voor het nutriëntenfilter worden meerdere installaties en een verharde ontsluiting aangelegd. Hiervoor moet aanwezige begroeiing binnen het plangebied gerooid worden, waaronder de houtwal. Het gehele werkterrein wordt vervolgens opgehoogd tot aan de hoogte van het naastliggende terrein van de rwzi. Tevens zal de grondwal aan de noordzijde van het terrein (deels) afgegraven moeten worden om bij de onderliggende leidingen te kunnen komen. Aan de noordkant en zuidkant van de groenstrook rondom de rwzi wordt een kleine strook houtopstand verwijderd voor een tijdelijke bouwweg en het aanleggen van leidingen.

Daarnaast wordt een nieuwe actiefslibtank gebouwd met bijbehorende installaties waaronder een retourslibgemaal. Er wordt een ketenpark met opslag gerealiseerd. Deze is in gebruik gedurende de gehele bouw. Een gronddepot wordt aangebracht omdat er grond vrijkomt bij de werkzaamheden die in een latere fase weer moet worden teruggebracht en dus tijdelijk moet worden opgeslagen. Daarnaast worden er op het rwzi terrein (ter hoogte van de huidige installaties) nog enkele leidingen aangelegd, weggehaald of vol geschuimd. De locatie voor Den Bosch 2.0 ligt ingeklemd tussen de bestaande installaties en de houtwal. Hierdoor is de beoogde bouwlocatie voor bouwverkeer niet toegankelijk. De houtwal zal moeten worden verwijderd om de bouw van een extra beluchtingstank met bijbehorende leidingen te kunnen realiseren.

Naast de locatiekeuze en bereikbaarheid van de nieuwe installaties, dient op het terrein waterberging te worden gerealiseerd ter compensatie van de toename van verhard oppervlak door de voorgenomen ontwikkelingen.

Deze activiteiten vinden plaats aan Treurenburg 4, 5221 CD te 's-Hertogenbosch.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in hoofdstuk 3 van het activiteitenplan.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). In oktober 2025 en februari 2026 hebben veldbezoeken in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden.

Er is geen nader onderzoek gedaan naar marterachtigen. Er wordt uitgegaan van een worst-case scenario waarbij verblijfplaatsen van marterachtigen aanwezig zijn in het plangebied.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er:

- 1 verblijfplaats van de boommarter, steenmarter of bunzing;
- 1 verblijfplaats van de hermelijn of wezel;

aanwezig zijn in het plangebied.

Door de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen vernield of beschadigd.

In de houtwal zijn er meerdere muizenholen en (oude) konijnenholen aanwezig waarin deze marterachtigen zouden kunnen rusten en verblijven. Het is mogelijk dat de verschillende soorten marterachtigen concurreren over hetzelfde stukje leefgebied in de houtopstanden en dat ze dus niet gelijktijdig aanwezig zullen zijn. Daarom wordt een onderscheid gemaakt tussen de grotere soorten (boommarter, steenmarter en bunzing) en de kleinere soorten (wezel en hermelijn). Rekening houdend met de grootte van het territorium van de marterachtigen (meerdere tot vele hectares), de grootte van de te kappen houtopstand (circa één hectare) en het feit dat grotere soorten en kleinere soorten elkaar kunnen wegconcurreren, wordt er in de kappen houtopstand uitgegaan van één vaste rust- of verblijfplaats van een boommarter, steenmarter óf bunzing en één vaste rust- of verblijfplaats van een hermelijn óf wezel. Als gevolg van de werkzaamheden zullen deze worden vernietigd. Er wordt in totaal ongeveer 10.000 vierkante meter houtwal/houtopstand verwijderd.

<u>Overwegingen effecten op beschermde soorten</u>
Er wordt door de ecoloog aangegeven dat er maximaal 2 verblijfplaatsen verloren gaan van 2 verschillende soorten. Het is echter mogelijk dat er meerdere verblijfplaatsen aanwezig zijn van een soort of dat er verblijfplaatsen van meer dan 2 van deze soorten aanwezig zijn. De maatregelen zijn echter voldoende om te compenseren voor eventuele extra verblijfplaatsen die verloren gaan.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel te verlenen.

<u>Locatie en inrichting</u>
De locatiekeuze van beide nieuwe installaties op het terrein van rwzi Den Bosch wordt door twee factoren bepaald: de beschikbare ruimte en de inpassing binnen het gehele zuiveringsproces van het afvalwater. Het nutriëntfilter is een nabehandelingstap voor het reeds gezuiverde afvalwater en gebeurt aan het einde van het zuiveringsproces. Dit betekent dat de installatie moet worden ingepast op een locatie tussen de nabezinktanks en het lozingspunt van het effluent. Op het terrein van de rwzi is maar één plek hiervoor geschikt, namelijk de noordwestelijke hoek van het terrein, waar het nutriëntenfilter kan worden aangesloten op de effluentleiding van de rwzi. Hiervoor moet het noordelijke deel van de bestaande houtwal worden verwijderd.

Een uitbreiding van de biologische zuiveringscapaciteit in de vorm van een extra beluchtingstank (AT) dient specifiek te worden ingepast in het zuiveringsproces tussen het innamepunt met de fysische voorzuivering (verwijdering grofvuil en zand) en de nabezinktanks. Op het terrein van de rwzi is maar één plek die hieraan voldoet en waar voldoende ruimte beschikbaar is, namelijk centraal op het terrein, tussen de calamiteitentank en de nabezinktanks. Deze locatie ligt ingeklemd tussen de bestaande installaties en de houtwal.

Hierdoor is de beoogde bouwlocatie voor bouwverkeer niet toegankelijk. De houtwal zal moeten worden verwijderd om de bouw van de nutriëntenfilter en een extra beluchtingstank met bijbehorende leidingen te kunnen realiseren.

Naast de locatiekeuze en bereikbaarheid van de nieuwe installaties, dient op het terrein waterberging te worden gerealiseerd ter compensatie van de toename van verhard oppervlak door de voorgenomen ontwikkelingen. Hiertoe zal de bestaande sloot/greppel in de houtwal moeten worden vergroot. Dit is alleen mogelijk indien de aanwezige houtwal wordt verwijderd.

Planning en werkwijze
Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende maatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te verminderen. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige soorten en worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen. Er zijn geen alternatieve werkwijzen of planningen denkbaar die een minder verstorend effect hebben op de beschermde soorten hebben.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag is het belang voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel te verlenen.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van het belang ‘de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’ zoals genoemd in artikel 8.74l, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Waterschap Aa en Maas werkt aan de realisatie van de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) in haar beheergebied. Deze doelen zijn gericht op het bereiken en behouden van een goede kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater, wat moet resulteren in een goede (ecologische) toestand van ons water wat de volksgezondheid ten goede komt.

In het Waterbeheerplan 2022-2027 beschrijft het waterschap welke activiteiten en maatregelen ze gaat uitvoeren om dit te realiseren, waaronder maatregelen gericht op extra zuivering van stikstof en fosfor uit communaal afvalwater. Dit vergt de bouw en exploitatie van nieuwe, innovatie installaties op de rioolwaterzuiveringen (rwzi’s) van het waterschap. Op de rwzi Den Bosch zijn voor de benodigde verbetering van de effluentkwaliteit twee ontwikkelingen voorzien, namelijk de bouw van een nutriëntenfilter en de uitbreiding van de biologische zuiveringscapaciteit (beluchtingstank). Beide ontwikkelingen zijn gericht op een verdere verbetering van de verwijdering van stikstof en fosfor uit het afvalwater ten opzichte van de huidige situatie.

Met deze verbetering van de kwaliteit van het effluent van de rwzi wordt een kwaliteitsverbetering gerealiseerd in het oppervlaktewater waarop wordt geloosd, de Dieze. Deze kwaliteitsverbetering wordt gezien als een belang in het kader van de volksgezondheid. Schoner water zorgt voor betere kwaliteit van onze leefomgeving wat onze volksgezondheid ten gunste komt.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 4) is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

<u>Alternatief leefgebied</u>

- Onder de dubbele jonge populierenrij op de westgrens van de rwzi is in het voorjaar van 2026 ondergroei aangeplant. Deze aanplant van ondergroei vormt nieuw leefgebied voor de marterachtigen. Het gaat om ongeveer 8000 vierkante meter aanplant.
    - Bij de aanplant wordt een hogere diversiteit aan inheemse soorten geplant dan in de huidige houtwal staat. En ook in een hogere dichtheid, waardoor er meer schuilplaatsen voor marterachtigen, maar ook prooidieren, zullen ontstaan. Hierdoor wordt het nieuwe leefgebied op termijn van betere kwaliteit zal zijn voor marterachtigen dan de huidige houtwal.
    - Het struweel wordt beplant in wildverband. Dat wil zeggen in een natuurlijke en onregelmatige verdeling, waarbij de planten niet in strakke rijen maar willekeurig ten opzichte van elkaar staan. De planten worden hierbij aangeplant met een afstand van tenminste 1 meter, maximaal 2 meter en een gemiddelde van 1,5 meter ten opzichte van elkaar.
    - Voor de aanplant van het struweel is gekozen voor verschillende inheemse soorten die van nature thuishoren in het Brabantse landschap. Er is gekozen voor een mix van Spaanse aak, wilde hazelaar, sleedoorn, rode kornoelje, meidoorn, wilde kardinaalsmuts, gewone vogelkers, lijsterbes, vuilboom, wilde roossoorten, gewone es, aalbes, en Gelderse roos. Van sommige van deze soorten bestaan ook allerlei cultuurvariëteiten of soorten uit Oost- en Zuidoost-Europa die genetisch en morfologisch afwijken van onze autochtone soorten. Daarom is het uitgangspunt alleen autochtoon materiaal uit de Rassenlijst Bomen toe te passen.
    - Er is gekozen voor tweejarig plugplantsoen of driejarig naaktwortelplantsoen. De lengte van tweejarig plugplantsoen is voor de meeste loofboomsoorten 25-60 centimeter. Voor driejarig naaktwortelplantsoen is dit 40 – 150 centimeter.
- Na de herplanting wordt eventueel beheer uitgevoerd om er zeker van te zijn dat (het gros van) de planten aanslaan. Zo wordt er in het eerste jaar water gegeven bij aanhoudende droogte en wordt eventueel onkruid verwijderd als deze dreigen de aanplant te overwoekeren. Dit zal voorzichtig gedaan worden om de aanplant niet te beschadigen. Beschadigde planten zullen vervangen worden.
- In de directe en ruime omgeving van het plangebied is tevens voldoende alternatief leefgebied aanwezig.

<u>Houtopstand</u>

- Aan de noordkant en zuidkant van de groenstrook rondom de rwzi wordt een kleine strook houtopstand verwijderd voor een tijdelijke bouwweg en het aanleggen van leidingen. Na de werkzaamheden wordt er hier soortgelijke houtopstand opnieuw aangeplant. Een permanente verharde weg wordt aangelegd vanaf de toekomstige installatie, door het grasland langs de rij jonge populieren, tot aan de verharde weg die over het terrein van de rwzi loopt.
- De herplant van de kleine stroken te kappen houtopstand zal plaatsvinden na de werkzaamheden. De aanplant en het leefgebied wat overblijft in de directe omgeving is voldoende om het tijdelijke verlies van leefgebied hier tijdelijk op te vangen.

Verblijfplaatsen

- Er worden 8 marterhopen gerealiseerd onder de dubbele bomenrij jonge populieren waar ook de aanplant gaat plaatsvinden.
- Het hout, de stronken en takken, waarmee de marterhopen worden opgebouwd kan worden vergaard uit het snoeiafval vanuit de omliggende bosschages.
- De marterhopen worden om de 85 meter afstand aangelegd.
- De marterhopen worden op de volgende manier vormgegeven:
    - De grond zal eerst losgemaakt worden. Hierop volgt een fundering van zand, grind of zeer fijn vertakkingsmateriaal, bij voorkeur gebouwd met lokaal materiaal. De fundering zal iets boven het maaiveld liggen;
    - Met minimaal 6 boomstammen van 1 meter lang en een diameter van 15-20 centimeter wordt een nestkamer gebouwd. Dit gebeurt door twee stammen tegenover elkaar op de grond te leggen en daar de andere twee stammen overeen te leggen als een dak. De ruimte die daartussen ontstaat wordt opgevuld met droog hooi of vergelijkbaar materiaal;
    - De nestkamer zal minimaal 2 ingangen hebben. De nestkamer zal droog blijven en beschermd zijn tegen weersinvloeden.
    - Na het bouwen van deze nestkamer wordt er grof en fijn snoeimateriaal overheen gelegd.
    - De takkenhoop zal minimaal 3 meter lang, 2 meter breed en 1 meter hoog zijn.
    - Openingen in de takkenhoop zullen maximaal 8 centimeter groot zijn;
    - Het wordt aangenomen dat een takkenhoop ongeveer 5 jaar lang functioneel blijft. Daarom zal de takkenhoop elke 5 jaar met nieuw materiaal worden aangevuld.
    - In 4 van de 8 marterhopen wordt in plaats van een nestkamer een marterkast ((type ZK MA 01 van Vivara Pro) geplaatst. De ingangen van de marterkasten in de hopen blijven bereikbaar. Dit zal gedaan worden door tijdens de opbouw eerst een grote lange tak te steken alvorens deze na de opbouw weer uit de hoop te trekken.
- De aanplant en realisatie van de takkenhopen heeft plaatsgevonden in het voorjaar van 2026. Verwacht wordt dat de kap van de houtwal plaatsvindt in het najaar van 2026 waardoor er genoeg gewenning heeft kunnen optreden.

Planning en werkwijze

- Gedurende de kwetsbare periode van de boommarter, steenmarter en kleine marterachtigen zullen geen rooiwerkzaamheden worden uitgevoerd. De steenmarter en kleine marterachtigen zijn het meest kwetsbaar tijdens de voortplantingsperiode wanneer ze jongen hebben. Deze periode loopt van 1 maart tot 31 augustus.
- De huidige locatie wordt ongeschikt gemaakt (na verkrijgen van de vergunning) door de houtwal te rooien. Dit gebeurt onder begeleiding van een deskundig ecoloog.
- De werkzaamheden worden in 1 richting uitgevoerd zodat eventueel aanwezige individuen kunnen vluchten.
- De werkzaamheden zullen overdag tussen zonsopkomst en zonsondergang plaatsvinden.
- De werkzaamheden worden zoveel mogelijk met klein materieel uitgevoerd.
- De werkruimte wordt tot het minimale beperkt.

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 4).
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige[1] (hierna: ecoloog) op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecoloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
9. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

[1] Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige

10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften
Deze specifieke voorschriften gaan voor op de algemene voorschriften, waaronder het activiteitenplan. Indien de specifieke voorschriften afwijken van de voorgestelde maatregelen/aanpak in het activiteitenplan, gaan de specifieke voorschriften voor.

11. Het ongeschikt maken van het plangebied mag niet plaatsvinden tijdens de voortplantingsperiode van de aangevraagde soorten en mag ook niet plaatsvinden tijdens een vorstperiode.

    Dit voorschrift is opgenomen omdat bij de maatregelen is aangegeven dat het ongeschikt maken buiten de voortplantingsperiode plaatsvindt. Deze periode wordt benoemd als de periode van 1 maart tot 31 augustus. De voortplantingsperiode van de wezel kan echter tot eind oktober duren wanneer er sprake is van een tweede nest. Daarnaast is een vorstperiode ook een kwetsbare periode voor marterachtigen vanwege het gebrek aan voedsel. Het is onduidelijk wanneer het plangebied exact ongeschikt gemaakt zal worden.

12. Er mag zowel tijdens de werkzaamheden als tijdens de gebruiksfase geen directe verlichting schijnen op het compensatiegebied (de populierenrij met ondergroei aan de westzijde van het plangebied).

    Dit voorschrift is opgenomen omdat directe verlichting de functionaliteit van het leefgebied verminderd.

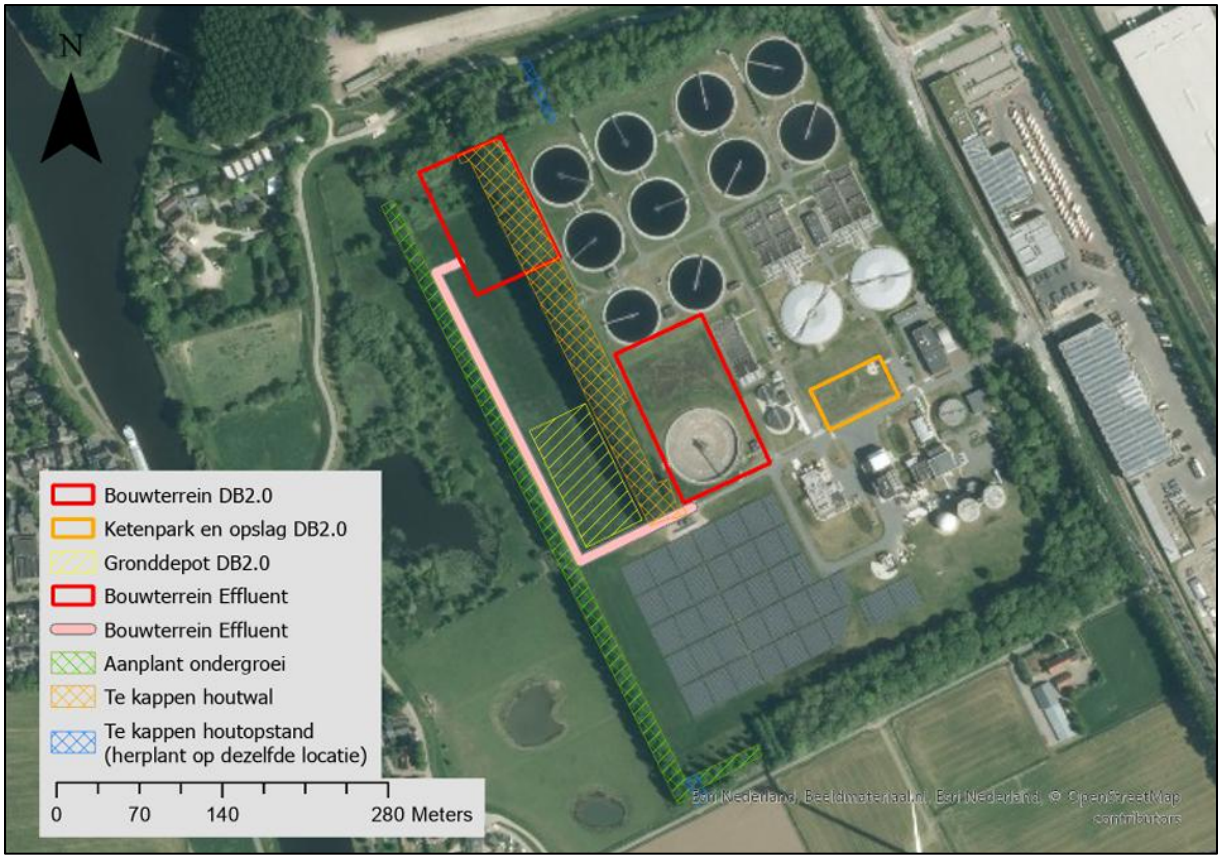
2.8 Staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel niet in het geding. Dit omdat voor, tijdens en na de werkzaamheden maatregelen worden getroffen.

3. Conclusie

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie

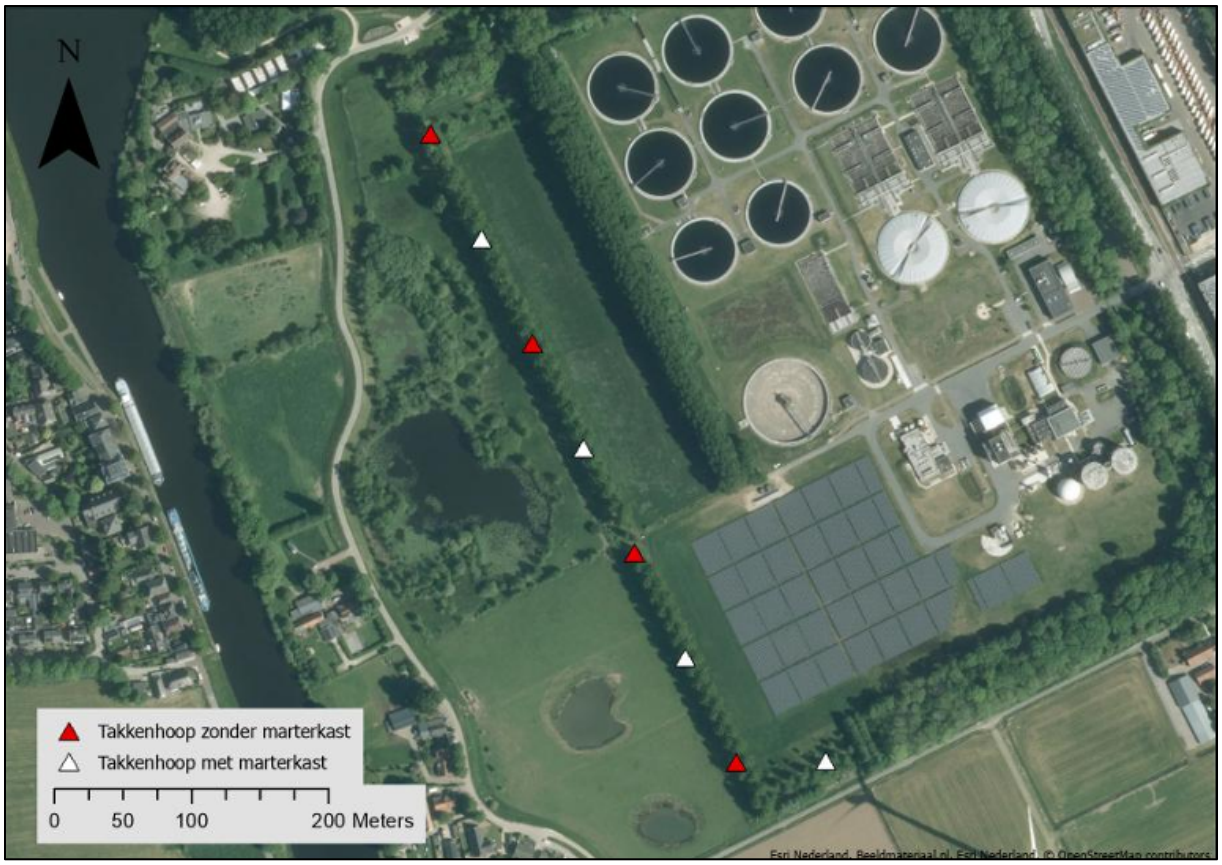

Figuur 1. *Locatie rwzi Den Bosch. De activiteiten vinden plaats de omlijnde en gearceerde gebieden.*

Bijlage 2. Locaties van de maatregelen

Figuur 2. *Locatie van de te kappen houtwal en houtopstand en het compensatiegebied (aanplant ondergroei).*

Figuur 3. *Locaties van de marterhopen.*

Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten
Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit

Gegevens	
Aanvraagnummer	Z/502017
Naam initiatief	uitbreiding rwzi Den Bosch
vergunningsperiode	voor de periode vanaf de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 31 oktober 2029
Vergunninghouder	……
Naam aanvrager	……
Adres	……
PC-Woonplaats	……
Gegevens werkzaamheden:	
Contactgegevens uitvoering natuurvrij maken	……
Telefoonnummer	……
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden	……
Telefoonnummer (vast)	……
Telefoonnummer (mobiel)	……
Contactgegevens ecoloog betrokken bij uitvoering	……
Locatie(s) werkzaamheden	……
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen	……
Datum start werkzaamheden	……
Overzicht planning werkzaamheden	……
	……
	……
	……

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1